

Sognefoged Chresten Pedersen

I min barndom og ungdom var sognefoged Chresten Pedersen, Boldesager, noget af et begreb. Alle kendte ham og så ham jævnligt på gader og veje i Jerne sogn. En venlig mand.

Sit levnedsløb fortalte han i februar 1955 til Tobiassen Kragelund, hvis notater findes i Byhistorisk Arkiv. Chresten Pedersens fødested var Sækbæk Kro nord for Varde. I den kgl. privilegerede kro skulle der altid stå en seng, hvor stodderne kunne sove, men disse folk måtte gå nøgne til køjs, ellers blev sengetøjet fyldt med lopper og lus. - I sin barndom så Chresten de store hesteflokke og studedrifter på vej til Tønder og Hamborg. Familien flyttede den del omkring, og det smittede åbenbart af på Chresten, som arbejdede forskellige steder, bl.a. som kelner i København. I 1888 var han formand ved bygningen af Sønderho fuglekøje, der således lige har passeret de 100 år. Mens arbejdet stod på, blev han gift med Kathrine Nielsen fra Boldesager.

Efter giftemålet arbejdede han en tre års tid på det i 1888 opførte Esbjerg Andelsslagteri i Nørregade. Herfra fortæller han en lille historie, der i sammendrag gik ud på, at han en dag blev bedt om at komme ind til direktøren, så snart arbejdet med at stikke svin var slut. Chresten mødte frem, blodig og beskidt. Det drejede sig om, at han skulle bringe slagteriets overskud ned på Hotel Spangsberg til andelshavernes generalforsamling, hvor pengene skulle udbetales. "Alt er aftalt", sagde direktøren. "Morten Spangsberg skal modtage pengene, til kassereren kommer".

Chresten skiftede tøj og var snart på vej med en trækvogn læsset med 40.000 kr. i tikronsedler og den del papirer. "Det er bedst, De skubber vognen foran, så De hele tiden kan se pakkerne", var der blevet sagt.

Det var Andelsslagteriets efterbetaling i 1891, Chresten trak af sted med på en ensporet vej tvært over agrene lige fra slagteriet til Hotel Spangsberg. Ankomsten dertil måtte han vente nogen tid, inden Morten Spangsberg vist sig. "Jeg har tit tænkt på, at pengetransporten, som jeg dengang udførte, skete på ubegrænset tillid", slutter Chresten Pedersen sin historie.

Efter nogle års forløb ønskede svigerforældrene, at det nu skulle være alvor med, at han overtog driften af ejendommen ved Strandby Kirkevej. Ejendommen ejedes af Jerne Kirke, og Chresten Pedersen måtte rundt til kirkeejerne for at få ordnet, at han kunne fortsætte som fæster i svigerfars sted - i gårdens bygninger og ni tdr. land. Desuden ejede Nielsen 14 tdr. land, og senere købte Chresten mere jord til, så han havde godt 30 tdr. land. Til svigerforældrene måtte han indrette aftægtslejlighed og levere de vanlige aftægtsydelse.

Jerne kirke var ret velhavende og ejedes af 24 kirkeejere med hver en part. Senere blev antallet reduceret, og en kirkeejere kunne have mere end en part. Chresten Pedersen ejede to andele. Han giver en interessant beskrivelse af kirkens ledelse på kirkeejernes årlige kirkestævne. Tiendeloven af 1903 medførte, at den gamle historiske ordning efterhånden forsvandt. Kirkeejerne fik udbetalt nogle kontanter og Tiendebankobligationer. Chresten Pedersen

vedblev dog med at være fæster af ejendommen. (Om Jerne kirkes ejerforhold, se bind 2 side 485).

I 1922 blev Chresten udnævnt til sognefoged og fortsatte dermed til Jerne sogn indlemmelse i Esbjerg i 1945. Da han fyldte 85 år fortalte han til Vestkysten om sit arbejde som sognefoged bl.a:

- Det kunne godt være et brydsomt nu og da. Jeg havde tit op til 1000 restanter, så der var nok at gøre med at få pengene ind.

Tænk blot, hvor mange ture det kostede mig - og så var der jo det ved det, at jeg gerne lod folk vente så længe som muligt.

- Men De lærte befolkningen at kende på de ture?

- Ja, og jeg holdt meget af at komme rundt hos de forskellige familier. Det var i og for sig ikke ubehageligt, selvom jeg kom for at kræve penge. Jeg husker engang, at en kone sagde til mig: "Du kommer jo bare som gæst, Chr. Pedersen, og slet ikke som en øvrighedsperson."

Chresten Pedersen havde for Otte år siden mistet sin hustru, men endnu var syv af de 10 børn tilbage, således at fødselsdagen kunne fejres sammen med dem.

Nogle år senere blev den gamle gård nedrevet, og pensionistboliger blev opført, hvor den havde ligget. Et stort træ på det åbne område mellem fløjene ud mod Strandby Kirkevej, er det eneste synlige minde.

Søren Manøe fortæller en historie, som han stiftede bekendtskab med om Peder Gyde Pedersen og Chr. Pedersen, da han var ansat i Brugsforeningen "Frem" i Skolegade:

I butikken var der en bænk, på hvilken meget nyt og sladder blev drøftet. En dag kom Chr. Pedersen, sognefoged og dermed betjent, til at diskutere med Peder Gyde om hvem af dem, der havde mest at skulle have sagt. Chr. Pedersen var altid den mest fremfarende, men samtidig en hyggelig og gemytlig mand, der især elskede at fortælle om sin rejse til U.S.A, hvor en af hans børn boede. *"A hår nu mjest aa sej, Peder, for a æ betjent, o når a seje, at du er anholdt, så æ du kat'me anholdt". - "Nej, Chresten, der tar du fejl, du glemmer, at a æ ligsynsmand, o når a sejer, te du æ død, så æ du kname dø, Chresten."*